

Ústav konstruování

1945–1985

Martin Hartl

ÚSTAV KONSTRUOVÁNÍ
Fakulta strojního inženýrství
VUT v Brně

Brno 20.12. 2017

ÚSTAV
KONSTRUOVÁNÍ

OBSAH

- Poválečná obnova Vysoké školy technické Dra Edvarda Beneše v Brně (1945–1948)
- Poúnorové změny na VŠT (1948–1950)
- Fakulta strojního a elektrotechnického inženýrství (1950)
- Areál ve Stránicích
- Vznik Vojenské technické akademie v Brně a Vysoké školy stavitelství v Brně (1951)
- Obnova Vysokého učení technického v Brně (1956)
- Fakulty energetiky (1956–1959)
- Vznik Fakulty strojní (1959)
- Katedra částí a mechanismů strojů (1945–1980)
- Antonín Němec (1906–1992)
- František Boháček (1924–2013)
- Výstavba nového areálu VUT (1967–1987)

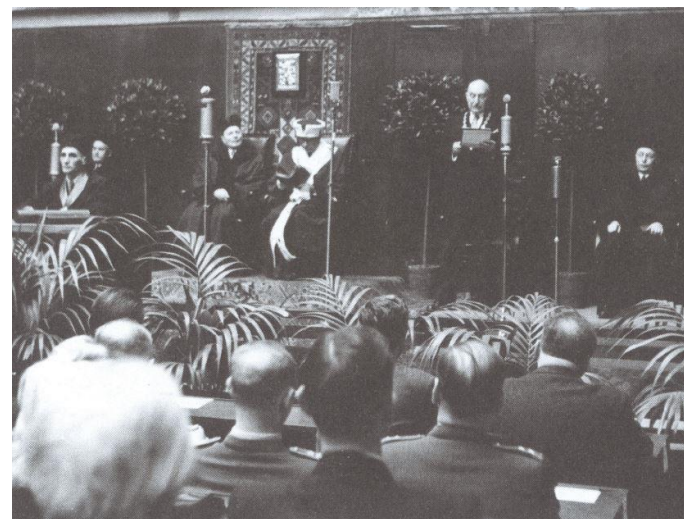
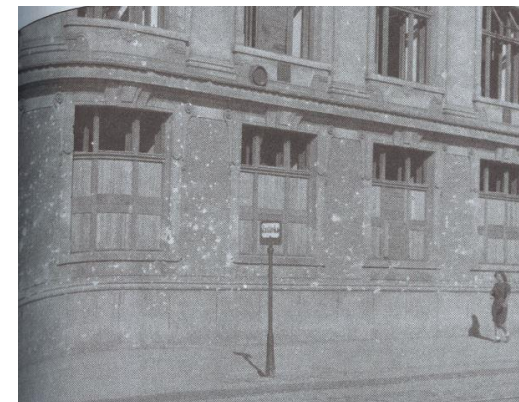
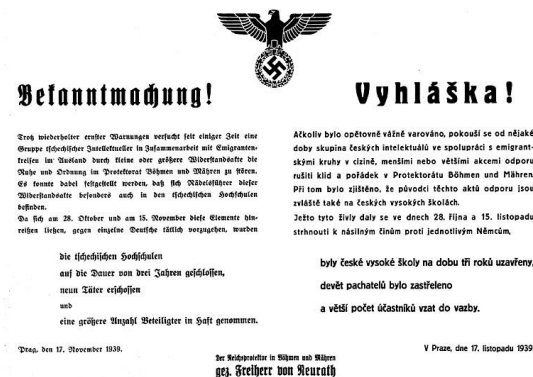
POVÁLEČNÁ OBNOVA VŠT (1945–1948)

1939

- listopad – uzavření vysokých škol

1945

- květen – první setkání akademického sboru pod vedením rektora prof. Jiřího Syřiště
- říjen – zrušena Německá vysoká škola technická v Brně; její majetek připadl VŠT
- červenec – zahájení přednášek
- srpen – promoce prvních 13 strojních inženýrů
- září – děkanem Odboru stroj. a el. inženýrství zvolen **prof. Josef Kožoušek**
- prosinec – zahájení akademického roku 1945/46; na Odbor stroj. a el. inženýrství se zapsalo **1 336 studentů**

POÚNOROVÉ ZMĚNY NA VŠT (1948–1950)

1948

- ustaven **akční výbor**
- vyloučeno mnoho učitelů a studentů (např. prof. V. List)

1950

- schválen **nový zákon o vysokých školách**
- **reorganizace vysokých škol** a reforma studia (zřízeny fakulty a katedry)
- zkrácení délky studia z 9 na 8 semestrů a na 32 h týdně
- zavedení úzkých specializací
- zavedení aspirantského individuálního studia na katedrách
- změna sociálního složení studentů (absolventi děl. kurzů)
- plánování počtu přijímaných dle potřeb
- zavedení disciplinárních komisí

§ 15.
Účinnost a provedení.
Tento zákon nabývá účinnosti dnem, který stanoví vláda nařízením; provede jej ministr dopravy v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.
Dr. John v. r.
Zápotocký v. r.
Petr v. r.

58.

**Zákon
ze dne 18. května 1950
o vysokých školách.**

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Část I.
Úvodní ustanovení.

§ 1.
Lidově demokratická republika v úsilí o neustálé zlepšování životních podmínek a kulturní úrovně našeho lidu a v úsilí o rozvoj vědy a umění pro budování socialismu v naší vlasti zřizuje vysoké školy a pečuje o ně. Zajišťuje tím nejspokojenějším synům a dcerám pracujícího lidu přístup k nejvyšším stupňům vzdělání se zřetelem k potřebám a prospěchu celku.

§ 2.
Úkolem vysokých škol, jako škol nejvyššího stupně, je vychovávat odborně i politicky vysoce kvalifikované pracovníky, věrné lidově demokratické republice a oddané myslence socialismu, tvořivě vědecky a umělecky pracovat a spolupracovat na šíření vědy a umění mezi lidem.

§ 3.
Vláda nařízením zřizuje, zrušuje, slučuje a dělí vysoké školy, stanoví jejich fakulty, určuje a mění sídla a názvy vysokých škol a fakult v soulase s plánovanými potřebami hospodářské a kulturní výstavby státu.

FAKULTA STROJ. A EL. INŽENÝRSTVÍ (1950)

- 19 ústavů přeměněno na **10 kateder**
- studium zkráceno na **8 semestrů**
- 6 semestrů **základní studium**
- 2 semestry **specializované studium** v jednom ze **šesti studijních směrů**:
  - výrobní (díleňský a slévárenský)
  - energetický (parní motory a centrály, vodní a spalovací stroje)
  - dopravní (pozemní vozidla, stavba letadel)
  - speciální strojírenství (strojní zařízení chemického a potravinářského průmyslu, transportní zařízení)
  - textilnictví
  - zbrojní průmysl

Studium strojíno a elektrotechnického inženýrství.

V rámci reformy studia stanoví ministerstvo školství, věd a umění pro I. a II. ročník studia strojíno a elektrotechnického inženýrství počínaje studijním rokem 1949/50 (studijní plán povinných předmětů a zkubební plán) výnosem ze dne 27. července 1949, č. 100.000/49-102.

Studijní plán povinných předmětů.
(Doporučené předměty viz str. 30.)

Předmět	Učitel	Semestr			
		zimní		letní	
		předn.	cvič.	předn.	cvič.
Strojní inženýrství					
Ročník I.					
Matematika I.	Čupr	6	4	6	4
Deskriptivní geometrie	Klápka	2	4	2	4
Fyzika	Yalčík	2	2	2	2
Statika	Spunda	3	2	1	2
Úvod do strojírenství	Kovář	1	2	1	2
Cvičení v dílnách	Dostál	1	2	1	2
Nauka o materiálu	Pleš	2	2	2	2
Společenské nauky	Pavlišek	2	2	2	2
Celkem		17	14	18	13
Nauka o obrábění státi		2	2	2	2
Branná výchova I.		1	1	1	1
Branná výchova II.		1	1	1	1

23

Předmět	Učitel	Semestr			
		zimní		letní	
		předn.	cvič.	předn.	cvič.
Ročník II.					
Matematika II.	Čupr	2	2	2	2
Statika II.	Spunda	2	2	2	2
Dynamika	Neřlona	2	2	2	2
Průznost a pevnost	Neřlona	2	2	2	2
Hydromechanika	Neřlona	2	2	2	2
Termika	Chlámský	2	2	2	2
Mechanická technologie	Pleš	2	2	2	2
Nauka o materiálu	Pleš	2	2	2	2
Části strojů	Krejčí	2	2	2	2
Základy elektrotechniky	Pavlišek	2	2	2	2
Společenské nauky	Pavlišek	2	2	2	2
Celkem		16	14	18	12
Branná výchova III.		2	2	2	2
Branná výchova IV.		2	2	2	2

24

Zkúbební plán.

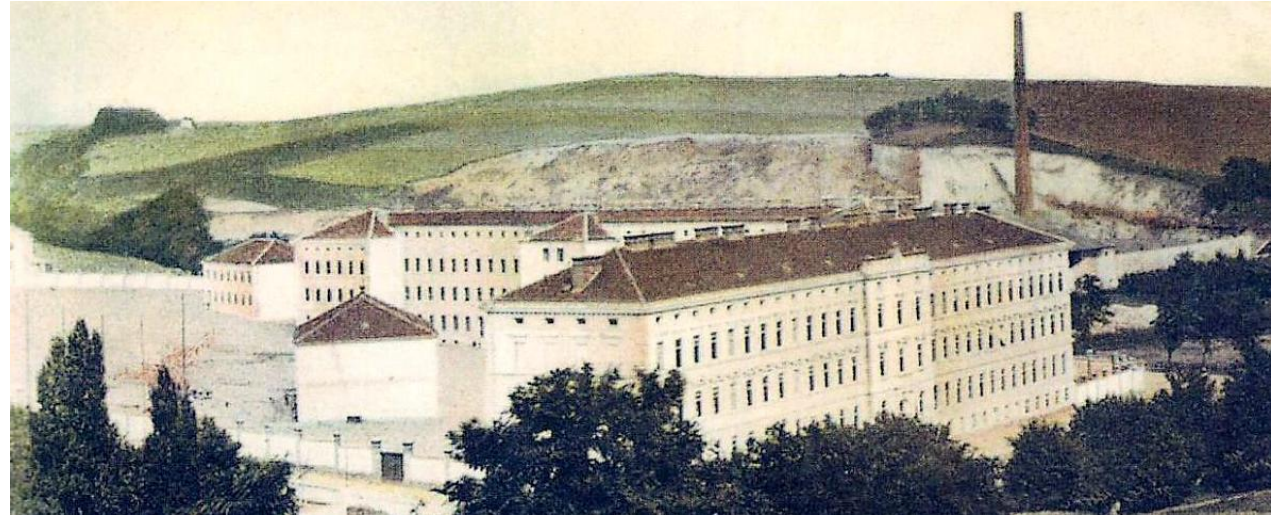
Rádící studium I. a II. ročníku jsou povinni konati:

1. ve zkúbebním období prvního semestru: dílní zkúšky z deskriptivní geometrie a úvodu do strojírenství, jakož i zápíčky z matematiky I., fyziky a cvičení v dílnách;
2. ve zkúbebním období druhého semestru: postupovou zkúšku z matematiky I., dílní zkúšky z fyziky, statiky I., nauky o materiálu a ze společenských nauk, jakož i zápíčky a cvičení v dílnách a úvodu do strojírenství (cvičení);
3. ve zkúbebním období třetího semestru: soubornou zkúšku ze statiky II. a dynamiky, dílní zkúšky z matematiky II. a průznosti a pevnosti, jakož i zápíček z nauky o materiálu (cvičení);
4. ve zkúbebním období čtvrtého semestru: soubornou zkúšku z hydromechaniky a termiky, dílní zkúšky z mechanické technologie, částí strojů a ze společenských nauk, jakož i zápíček ze základů elektrotechniky.

Bližší předpisy o zkúškách a zápíčkách vydá ministerstvo školství, věd a umění později ovášením výnosem.

AREÁL VE STRÁNICÍCH

- komplex budov mezi ulicemi **Údolní, Úvoz a Tvrdeho**
- dvě novorenesanční budovy C.k. zeměbraneckých kasáren arcivévody Rainera z přel. 19. a 20. století
- od roku 1919 **sídlo Lékařské fakulty MU**
- roku 1920 postaven podle návrhu Miloše Lamla **nárožní trakt s přednáškovým sálem** pro Anatomický ústav
- roku 1945 zabrán Rudou armádou jako lazaret a zajatecký tábor
- roku 1946 převeden VŠT (užíván 1949–1953)
- roku 1953 **předán VTA** (sídlo tankové fakulty)
- roku 1958 **navrácen VUT** (sídlo strojní a elektrotechnické fakulty)

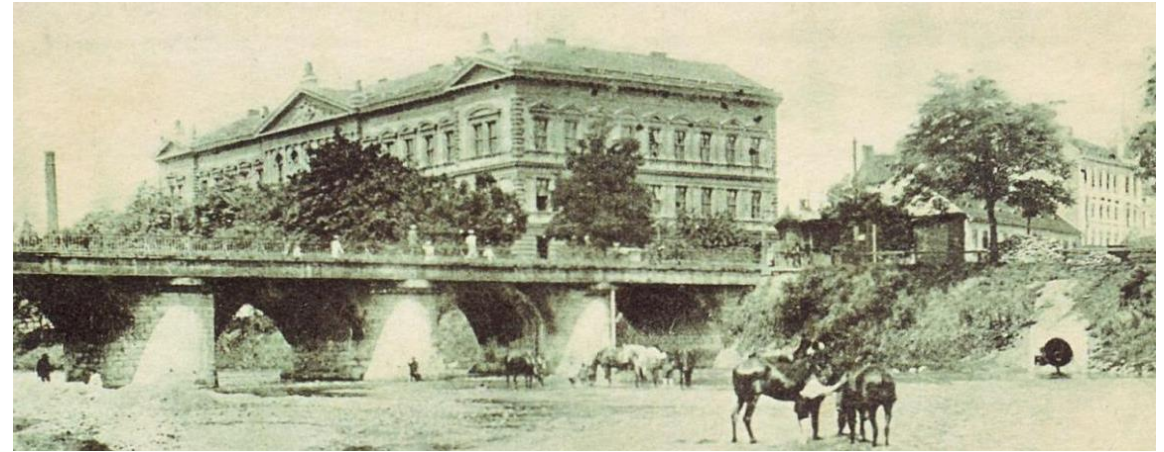
VOJENSKÁ TECHNICKÁ AKADEMIE V BRNĚ (1951)

- zřízena rozkazem prezidenta republiky v srpnu 1951
- vznikla přeměnou VŠT, zrušené v říjnu 1951
- měla šest fakult
- oddělení strojího inženýrství VŠT se stalo základem **dělostřelecké, tankové a letecké fakulty**
- studenti VŠT, kteří se nepřihlásili na VTA byli převedeni na jiné vysoké školy
- rektorem byl divizní generál Bohumír Lomský

VYSOKÁ ŠKOLA STAVITELSTVÍ V BRNĚ (1951–1956)

- založena vládním nařízením v **říjnu 1951**
- měla **tři fakulty**:
  - inženýrského stavitelství (přidružena katedra slévárenství)
  - architektury a pozemního stavitelství
  - lesnickou (1952–1956)
- sídlila v budovách na Úvoze (do roku 1953), Veslařské a Poříčí (od roku 1953)
- v akademickém roce 1952/53 měla 2 170 studentů, 286 učitelů
- rektorem byl prof. Vojtěch Mencil

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉHO V BRNĚ (1956)

- vzniklo v **září 1956** z Vysoké školy stavitelství
- impulsem byl **nedostatek techniků** a rychlý **růst strojírenské výroby** (o 300% od roku 1948)
- v čele snah o obnovení VUT stál prof. František Píšek
- mělo **tři fakulty**:
  - inženýrského stavitelství (od roku 1960 stavební)
  - architektury a pozemního stavitelství (od roku 1960 stavební)
  - energetiky (od roku 1959 strojní a elektrotechnická)
- prostory zpočátku poskytly brněnské podniky a VTAAZ
- rektorem byl **prof. Vilibald Bezdíček**

38. Vládní nařízení

ze dne 24. července 1956

o změnách v organizaci vysokých škol.

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 3 zákona č. 58/1950 Sb., o vysokých školách:

§ 1.

(1) Název Vysoké školy stavitelství v Brně se mění a zní: „Vysoké učení technické v Brně“

(2) Na Vysokém učení technickém v Brně se zřizuje fakulta energetická.

FAKULTA ENERGETIKY (1956–1959)

- měla dvě oddělení:
  - **strojn**
  - **elektrotechnické**
- do prvního ročníku 1956/1957 bylo přijato 157 studentů
- děkanem byl **prof. František Píšek**
- v roce 1958 proběhla **delimitace průmyslových oborů z VAAZ**
- po delimitaci měla fakulta 15 kateder, 8 profesorů, 10 docentů, 59 odborných asistentů, 35 asistentů, 117 správních zaměstnanců a 1 330 studentů
- roku 1958 byly získány zpět budovy na Úvoze

7/7 56.

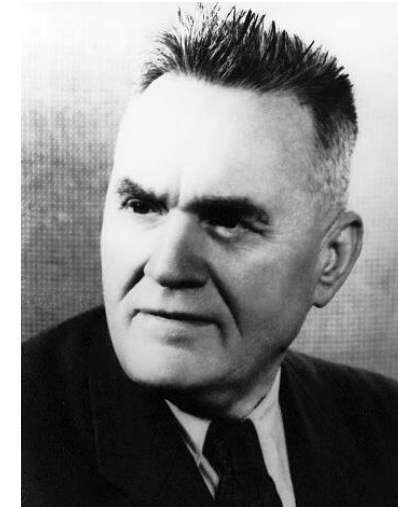
Boudnyho rektore,

V přiloze posílám schválený studijní plán energetiky, který jsem již schválil v předešlém řízení pro studijní inspektorát, pod jehož energetické specializace.

Dal mi říj. s. Janda z Průmyslové V. S. když se navel z Monice, kde by měl být zřízen.

Čestně
Píšek

Prostředím je už nikdo nemluví, musí být předtím rukou.

Meziroční plán učiva strojných inženýrů

Z. P. P. Š. K. K.

Předmět	1956											
	Píšek		Boudny		Píšek		Kubera		Edlitz		Kouřal	
st.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.
1. Základy marxism-leninismu	3/3	3/3	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
2. Politická ekonomie												
3. Dialektika a histor. materialismus												
4. Matematika	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2
5. Dějiny vědy												
6. Matematika	3/3	4/4	3/3	4/4	3/3	4/4	3/3	4/4	3/3	4/4	3/3	4/4
7. Základy geometrie	3/4	2/2	3/4	2/2	3/4	2/2	3/4	2/2	3/4	2/2	3/4	2/2
8. Základy strojírenství	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2
9. Měry												
10. Plyn	4/2	4/2			4/2	4/2			4/2	4/2		
11. Chemie	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3
12. Biologie												
13. Matematika												
14. Dynamika												
15. Hydrodynamika												
16. Termodynamika												
17. Materiál a výroba materiálů												
18. Průmysl a energetika												
19. Technologické vědy												
20. Úvodní přednáška a výběr stroje												
21. Úvodní přednáška a konstrukce stroje												
22. Jakoby a konstrukce stroje												
23. Úvodní přednáška a konstrukce stroje												
24. Konstrukce stroje												
25. Konstrukce stroje												
26. Organizace a plánování stroje												
27. Průmysl stroje												
28. Komprese, plyn, a chlazení stroje												
29. Turbína, turbokompresory a regulace												
30. Spalovací motory												
31. Spalovací motory												
32. Spalovací motory												
33. Průmysl stroje												
34. Průmysl stroje												
35. Průmysl stroje												
36. Průmysl stroje												
37. Průmysl stroje												
38. Průmysl stroje												
39. Průmysl stroje												
40. Průmysl stroje												
41. Průmysl stroje												
42. Průmysl stroje												
43. Průmysl stroje												
44. Průmysl stroje												
45. Průmysl stroje												

Průmysl stroje a konstrukce stroje.

Průmysl stroje a konstrukce stroje.

FAKULTA STROJNÍ (1959)

- vznikla v **srpnu 1959** rozdělením Fakulty energetické na Fakultu strojní a Fakultu elektrotechnickou
- fakulta měla 9 kateder, 6 profesorů, 10 docentů, 48 odborných asistentů, 24 asistentů a 60 externích učitelů a 1 065 řádných studentů
- děkanem byl **prof. Antonín Němec**
- o vyučovaných specializacích měla rozhodnout celostátní diskuze:
  - stroje a zařízení chemického průmyslu (Královopolská strojírna n.p.)
  - výroba obráběcích strojů (n. p. TOS Kuřim)
  - tepelné turbíny (První brněnská strojírna, Závody Klementa Gottwalda, n. p.)

Fakulta strojní vede výuku v oboru specializací konstruktérských a oboru specializací výrobních.

V oboru specializací konstruktérských jsou zastoupeny:

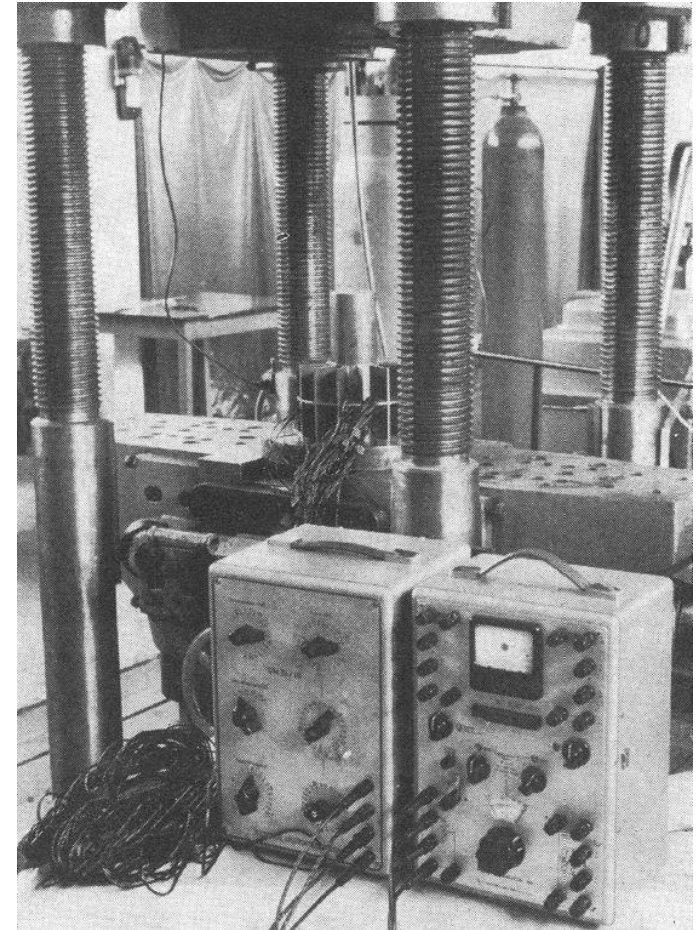
- 1/ specialisace 0302 - a/ parní generátory
b/ parní turbíny,
- 2/ specialisace 0503 - projektování, stavba a provoz vodních strojů a zařízení,
- 3/ specialisace 0505 - pístové stroje, automobily a traktory,
- 4/ specialisace 0506 - stavební a keramické stroje,
- 5/ specialisace 0504 - stroje a zařízení ~~chemického průmyslu~~ chemického průmyslu.

V oboru specializací výrobních jsou zastoupeny:

- 1/ specialisace 0501 - strojírenská technologie,
- 2/ specialisace 0502 - slévárenství,
- 3/ specialisace 0511 - organizace a ekonomika strojírenské a elektro-technické výroby.

FAKULTA STROJNÍ (1960–1980)

- počátkem 60. let nastává **obnova vědeckovýzkumné činnosti**
- zákon o vysokých školách z roku 1966 zavedl **nové rozdělení studijních oborů**:
  - strojírenská technologie,
  - slévárenská technologie,
  - výrobní stroje a zařízení,
  - dopravní stroje a manipulační zařízení,
  - ekonomika a řízení strojírenské výroby,
  - aplikovaná mechanika,
  - energetické stroje a zařízení,
  - přístrojová, regulační a automatizační technika.
- v 70. letech se počet kateder zvýšil na 18, rozdělených na **katedry základního studia, všeobecně technické a specializované**

KATEDRA ČÁSTÍ A MECHANISMŮ STROJŮ (1945–1980)

- 1947 Ústav části strojů a stavba strojů I je přejmenován na **Ústav vodních turbín a jeřábů**
- 1949 prof. Jan Kieswetter odchází do důchodu, správou ústavu pověřen prof. Vladimír Souček
- 1949 Ústav vodních turbín a jeřábů je rozdělen na tři ústavy: **části strojů**, vodních strojů a jeřábů a zdvihacích zařízení
- 1949 vedoucím Ústavu části strojů se stává **Ing. Antonín Němec**
- 1950 Ústav části strojů se transformuje na **Katedru základů strojnictví a konstrukce části strojů**
- 1951 přechází prof. Antonín Němec s katedrou na VTA
- 1956 na Energetické fakultě VUT vzniká **Katedra všeobecného strojnictví a částí strojů**
- 1958 prof. Antonín Němec se spolu se 4 odbornými asistenty vrací zpět na VUT a stává se vedoucím katedry
- 1972 vedoucím katedry se stává **doc. František Boháček**
- 1980 název se mění na **Katedra částí a mechanismů strojů**

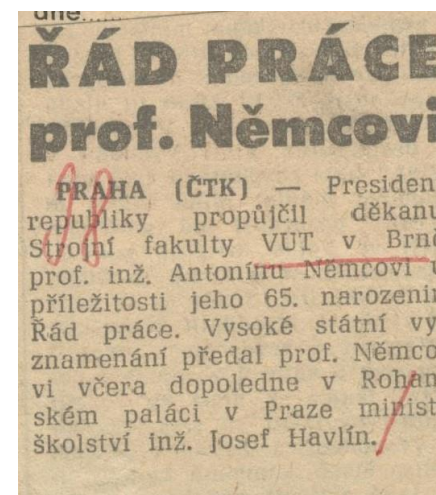
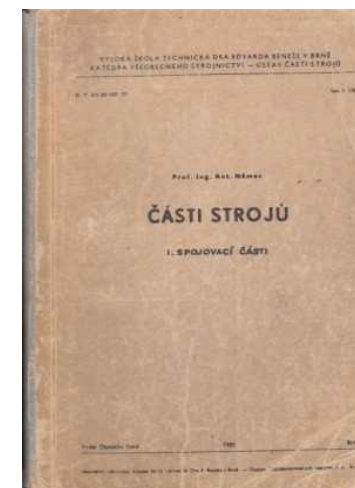
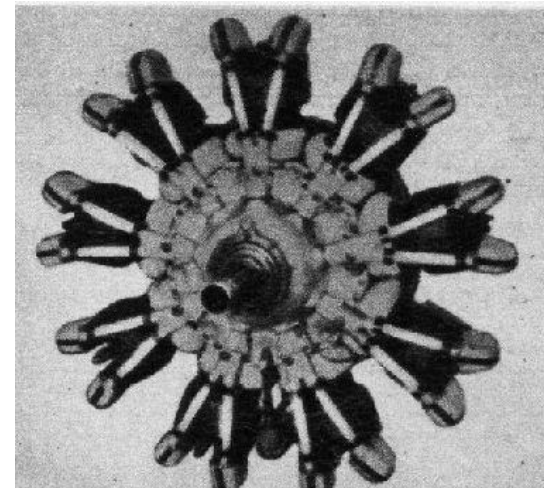
ANTONÍN NĚMEC (1906–1992)

- **1906** narozen v Martínkově, okres Třebíč
- 1924–1928 studoval Odbor strojího inženýrství ČVŠT
- 1929–1931, 1933–1934 asistent na Ústavu stavby strojů II. ČVŠT
- 1934–1937 vedoucí konstrukce leteckých motorů ve Zbrojovce Brno
- 1937–1950 profesor Vyšší průmyslové školy v Brně
- 1950–1951 profesor částí strojů a vedoucí Katedry všeobecného strojnictví a částí strojů VŠT
- 1951–1958 profesor a náčelník katedry 121 K Částí strojů a teorie mechanismů a strojů na VTA
- 1958–1972 vedoucí Katedry všeobecného strojnictví a částí strojů VUT
- 1958–1959, 1959–1962 a 1970–1973 děkan Fakulty energetiky a Fakulty strojí VUT
- **1992** umírá v Brně

DÍLO ANTONÍNA NĚMCE

- Jeho původní specializací byly **letecké motory**.
- Pracoval na konstrukci vznětových hvězdicových dvoudobých leteckých motorů ZOD-260 a ZOD-600.
- Věnoval se zejména pedagogické práci a vyučoval Základy strojnictví a Části strojů.
- Společně s prof. Alfredem Bolkem se podílel na uznání částí strojů a teorie mechanismů za vědní obor.
- Společně s V. Burešem a K. Dvořákem vydal Části strojů I Části spojovací (1968), Části strojů. 2. Převody (1972) a Části strojů. 3. Hřídele, ložiska a spojky (1971).
- Zasloužil se o výstavbu moderního kampusu školy v Králově Poli.
- Obdržel státní vyznamenání Za vynikající práci (1964) a Řád práce (1971).

DÍLO ANTONÍNA NĚMCE

PĚT OTÁZEK

INŽ. ANTONÍNU NĚMCOVI, profesoru Vysokého učení technického v Brně

Nejsou to jen kuloárové řeči, které o profesoru Němcovi hovoří jako o jednom z nejvážnějších kandidátů na úřad nového rektora brněnského Vysokého učení technického. Posluchači strojí fakulty to dokonce veřejně ohlásili na vývěsce. Osobně bych to své alma mater ze srdce přál, protože jej k této vysoké škole poutá především láska — láska, která se táhne od posluchačských a asistentských let. Pro tuto svou lásku dokázal obětovat obnovované technice čas, zdraví a po pravdě řečeno i vědeckou kariéru.

Hovoříme-li o rehabilitaci, nemyslíme jen lidí, ale i všechno to ostatní, co minulá léta poškodila.

Předpokládám, že co nejdříve musí dojít k rehabilitaci brněnského vysokého školství, protože vysoká škola není otázkou prestiže města, okresu, kraje nebo země. Dokonalé vysoké školství je — a v budoucnu stále více bude — základem všestranné vyspělosti státu. Pokud jde o brněnské vysoké školy, je ucelení university i techniky aktem nanejvýš důležitým. Už proto, že se tu znovu vytvoří koncentrovaný mozkový trst odborníků, kteří budou moci pracovat v dokonale harmonických týmech. A bez týmů to v moderní vědě nejde; vždyť jednotlivé vědecké obory, často dokonce na první pohled na sebe nenavazující, najednou zjistí, že jeden bez druhého by daný problém nevyřešil.

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

Rovnost, Brno
22. X. 1971

Jubileum významného pedagoga

BRNO [kj] — V těchto dnech se dožívá významného životního jubilea 65 let prof. ing. Antonín Němec, nositel vyznamenání za vynikající práci, děkan fakulty strojí Vysokého učení technického v Brně a vedoucí katedry všeobecného strojírenství a částí strojů.

Profesor Němec je známý široké veřejnosti jako vynikající pedagog, který za léta své působnosti na brněnské Vysoké škole technické, na VAAZ a znovu obnoveném vysokém učení technickém vychoval tisíce posluchačů, z nichž celá řada v současné době zastává místa profesorů a docentů vysokých škol, ředitelů závodů a výzkumných ústavů i významných pracovníků vědy a výzkumu.

Svoji uvážeností a bohatými životními zkušenostmi má prof. Němec nemalou zásluhu na pozitivním výsledku konsolidace na strojí fakultě. Životní elán a pracovní erudice prof. Němce je příslibem, že i další léta budou naplněna jeho plodnou a pro společnost tak významnou prací.

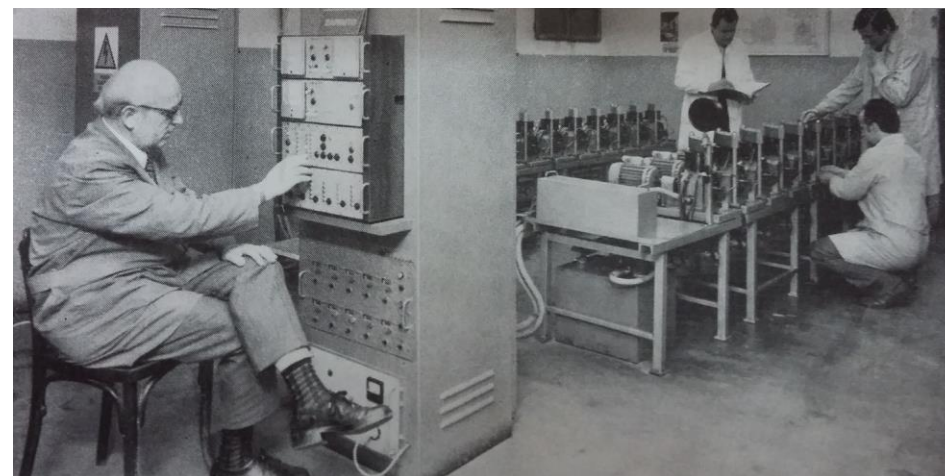
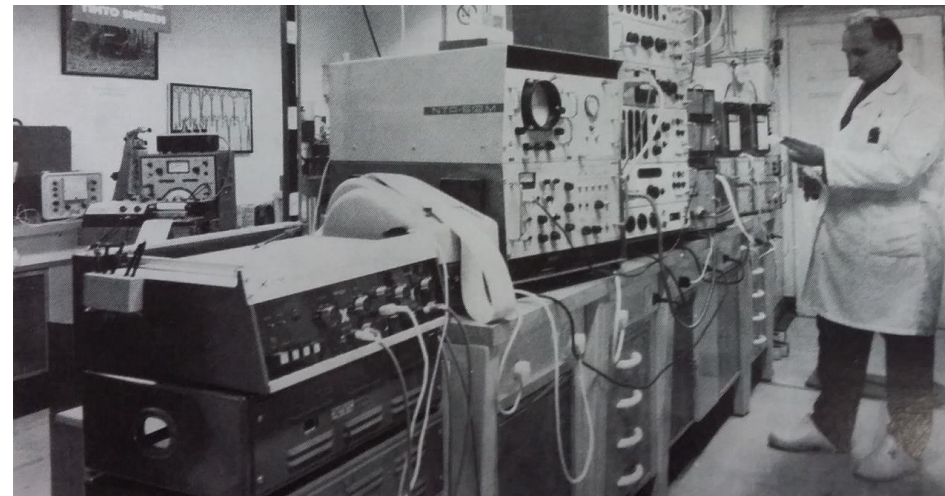
KATEDRA ČÁSTÍ A MECHANISMŮ STROJŮ (1945–1980)

- v letech 1956-1987 sídlila katedra v 1. a 2. poschodí budovy A1 a v budově A3 na **Úvoze 65**
- koncem 50. let se věnovala zejména **pedagogické činnosti**

KATEDRA ČÁSTÍ A MECHANISMŮ STROJŮ (1945–1980)

- během 60. a 70. let se rozvinula **vědeckovýzkumná činnost**
- **tvarová pevnost** dynamicky zatěžovaných strojních dílců
  - rychlost šíření únavových trhlin
  - ozubená soukolí, svarové a šroubové spoje
  - výstavba zkušebny s pulsátory
  - spolupráce s Ústavem fyzikální metalurgie ČSAV
- **životnost a opotřebení funkčních ploch**
  - laboratoř kontaktní únavy (stroje R-MAT 2 a R-MAT 21)
  - laboratoř pro zjišťování trvanlivosti valivých ložisek (30 zkušebních stanic)
  - laboratoř tribologická (radionuklidová laboratoř pro měření opotřebení, čtyřkuličkový stroj)
  - spolupráce s Výzkumným ústavem pro valivá ložiska

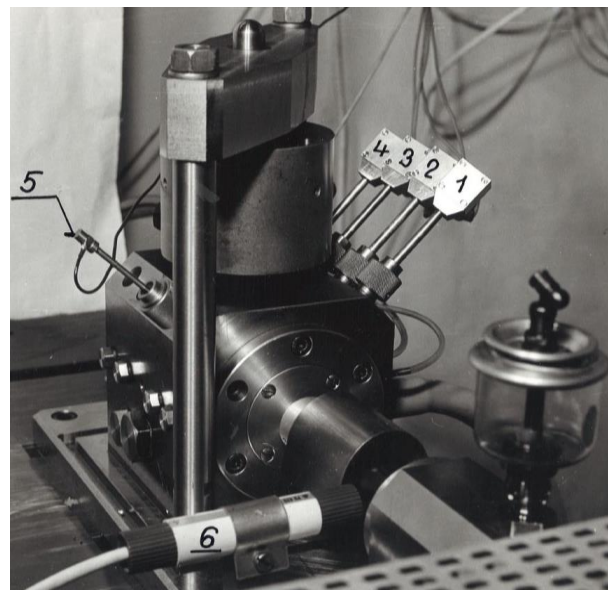
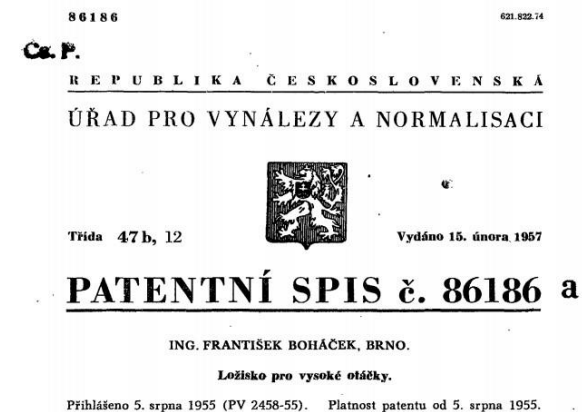
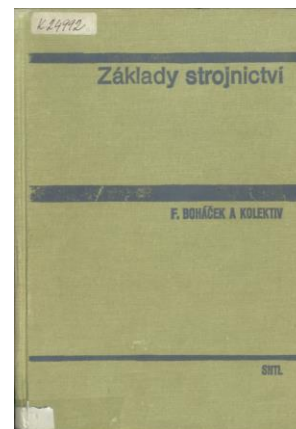
FRANTIŠEK BOHÁČEK (1924–2013)

- **1923** narozen v Želeticích, okres Kyjov
- 1945–1950 studoval strojný odbor VŠT
- 1950–1962 vedoucí výzkumu Výzkumný ústav pro valivá ložiska v Brně
- 1962–1965 zástupce docenta, Katedra všeobecného strojnictví a části strojů VUT
- 1964 kandidát technických věd (Valivé uložení rychloběžných hřídelů s vysokou přesností chodu a malým zatížením)
- 1965–1970 docent (Valivá ložiska pro vysoké provozní teploty do 650°C)
- 1970–1980 mimořádný profesor
- 1970–1979 proděkan pro vědu a výzkum
- 1972–1986 vedoucí Katedry částí a mechanismů strojů
- 1980–2004 profesor
- 1981 doktor technických věd (Analýza a hodnocení rychloběžnosti valivých ložisek)
- **2013** umírá v Brně

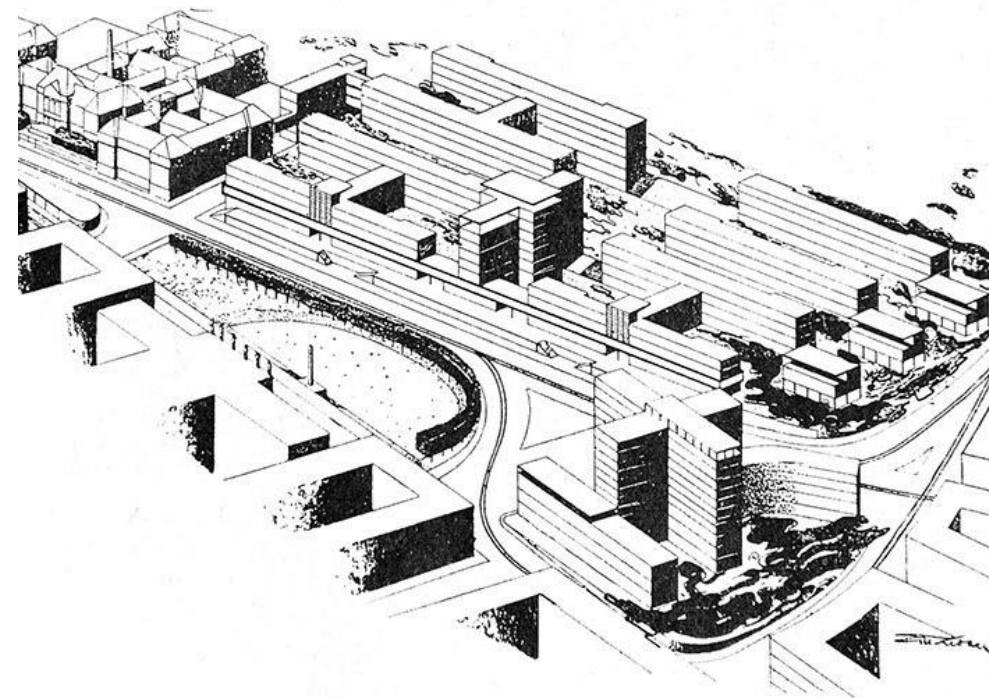
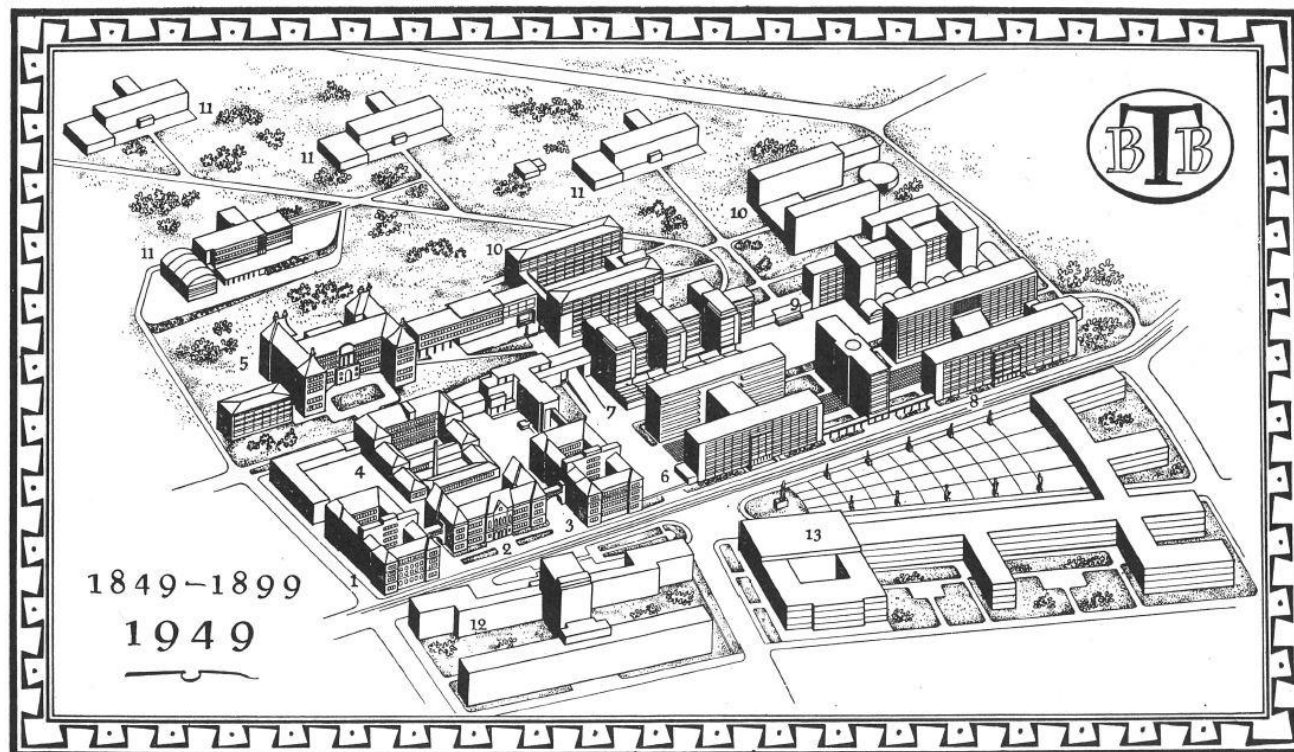
DÍLO FRANTIŠKA BOHÁČKA

- Jeho specializací byly **valivá uložení a tribologie**.
- Vybudoval **tribologické laboratoře** (kontaktní únava, trvanlivost a rychloběžnost ložisek, měření opotřebení pomocí radionuklidů).
- Byl autorem **13 patentů**, zejména v oboru valivých **uložení pro vysoké otáčky** (např. ložiska pro vysoké otáčky nebo zařízení pro zkoušení mezních vlastností valivých ložisek).
- Byl členem mezinárodní komise ISO/TC4 Valivá ložiska.
- Vydal třídílnou celostátní učebnici Částí a mechanismů strojů: Díl I Zásady konstruování, Spoje (4 vydání), Díl II Hřídele, tribologie, ložiska (3 vydání), Díl III Převody (2 vydání).
- Kniha Základy strojnictví (1989) získala ocenění SNTL a ČMT jako vynikající vysokoškolská učebnice roku.

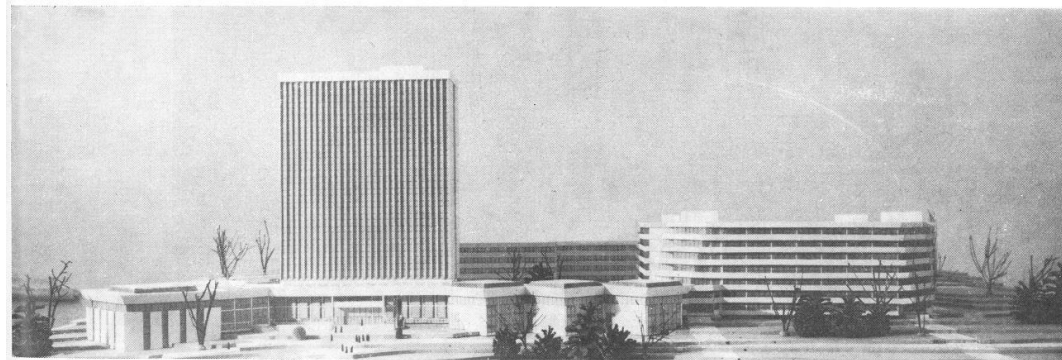
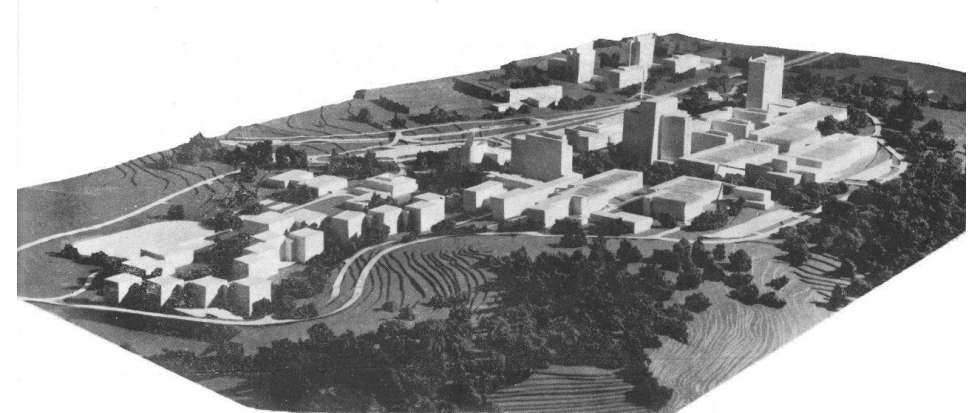
VÝSTAVBA NOVÉHO AREÁLU VUT (1967–1987)

- téměř celou druhou polovinu 20. století řešilo VUT trvalý nedostatek prostorů
- 1931 – první plány na výstavbu nového areálu na **úpatí Kraví hory** (tzv. Akademické náměstí)
- 1959 – otevírá vědecká rada otázku výstavby centrálního areálu VUT

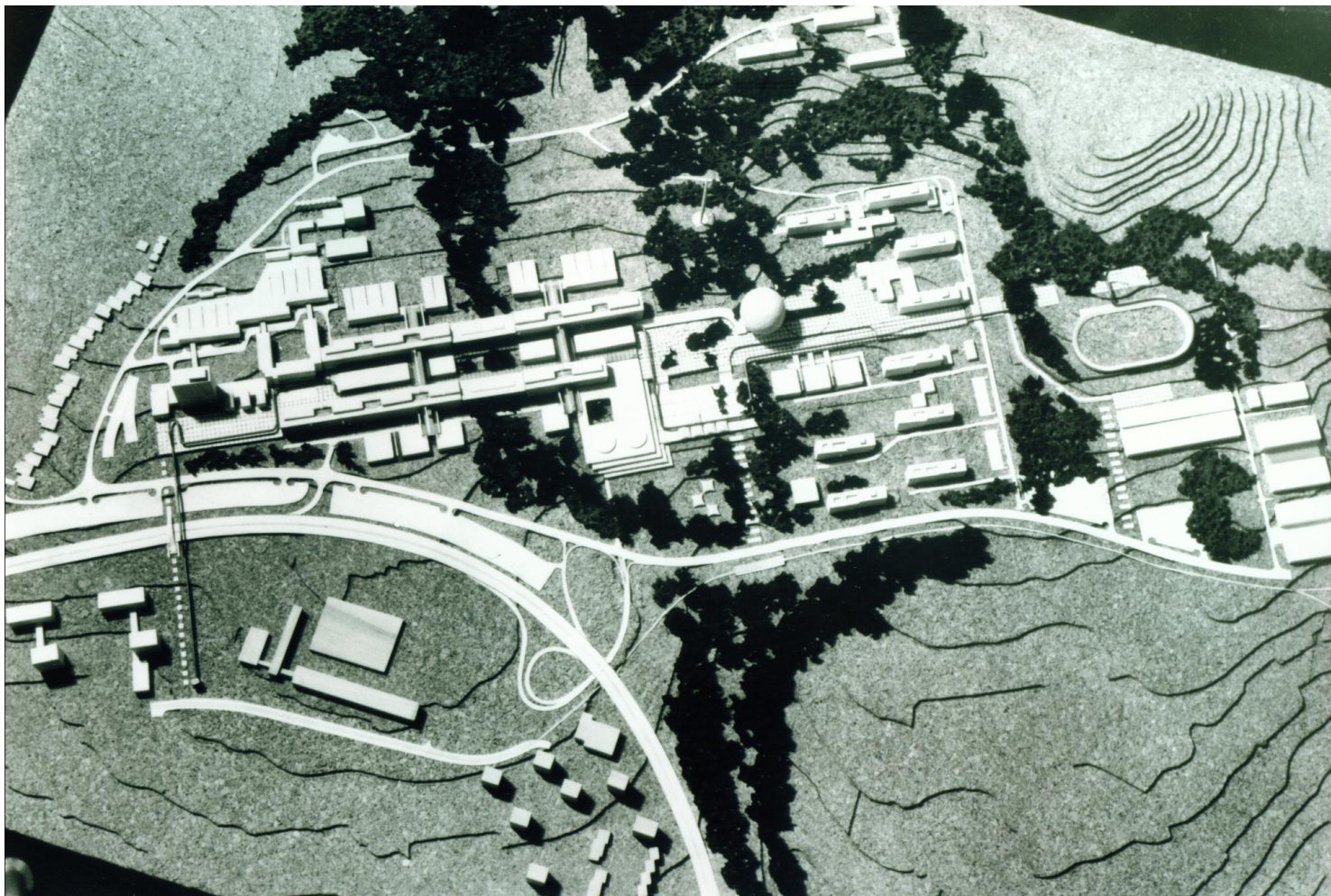

VÝSTAVBA NOVÉHO AREÁLU VUT (1967–1987)

- 1961 – vybrán východní svah **Palackého vrchu** o ploše 56 (100) ha pro 8 100 studentů
- 1967 – zřízen útvar generálního projektanta na stavební fakultě
- 1967–1973 – výstavba **kolejí** pro 2 300 studentů
- 1967–1986 – výstavba **fakulty strojní** pro 4 200 studentů, architektem byl **prof. Antonín Kurial**
- 1987 – dokončeno přesídlení Fakulty strojní do nového areálu

VÝSTAVBA NOVÉHO AREÁLU VUT (1967–1987)

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

Martin Hartl

martin.hartl@vut.cz

ÚSTAV
KONSTRUOVÁNÍ

www.ustavkonstruovani.cz